

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIEVA ULICA 6 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izdaja vsak dan opoldne — Mesečna naravnina 11.— hr. za inozemstvo 15.20 hr
IZKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva ima:
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO

Računi pri poštnem delovnem zavodu:
Ljubljana štev. 10-351

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO.

Efficaci attacchi sugli aerodromi d'Egitto

Il bombardamento ha causato vasti incendi ed esplosioni

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 2 agosto il seguente bollettino di guerra n. 796:

Sul fronte dell'Egitto azioni di unità in esplosioni. Nostre formazioni aeree hanno condotto riusciti attacchi sulle retrovie britanniche in particolare contro gli aeroporti di Burg el Arab, Aboukir, Ammiria, nella zona degli obiettivi, ripetutamente centrati, sono stati notati vasti incendi e violente esplosioni.

Nel corso di combattimenti la caccia germanica abbattéva due velivoli avversari, un terzo precipitava colpito dalle artiglierie contrarie della piazza di Tobruk.

Micabba è stata bombardata dalla nostra aviazione.

Una incursione di numerosi aeroplani nemici sul porto di Navarrino (Grecia) non ha causato alcun danno.

Uspeli napadi na angleška letališča v Egiptu

Bombardiranje je povzročilo obširne požare in eksplozije

Glavni stan Italijanskih Oboroženih sil je objavljal 2. avgusta naslednje: 796. vojno poročilo:

Na fronti v Egiptu akcije izvidniških edinice. Naše letalske skupine so izvedle uspele napade v angleškem zaledju, zlasti na letališča v Bur el Arab, Abukirju in Amiriji. Na področju ponovno zadetih objektov so nastali obširni požari in silne eksplozije.

Naše letalstvo je bombardiralo Mikabo.

Napad številnih sovražnih letal na pristanišče Navarin (Grčija) ni povzročil nobene škode.

Obilni sadovi plemenite pobude

Nj. Vel. Kraljice in Cesarice

Obletnica klinike za zdravljenje vnetja možganske mrene, ki je bila ustanovljena na pobudo Vladarice

mu klinika za zdravljenje vnetja možganske mrene po metodai, ki se je imenovala italijansko-bolgarska metoda in s katero so bili doseženi najboljši uspehi. Pobuda italijanske Vladarice je rodila sadove tudi v Nemčiji z ustanovitvijo klinike v Kaselu. Nj. Vel. Kraljice in Cesarice Helene Savojska je svoj čas omogočila prof. dr. Reiterju, predsedniku nemškega zdravstvenega urada, študij v rimskem zavodu in proučevanje italijansko-bolgarskega načina zdravljenja te bolezni. Na pobudo italijanske Vladarice je bila tudi v Kaselu ustanovljena klinika, imenovana kakor ona v Rimu po njem vzvišenem imenu in ki je bila otvorjena 3. avgusta 1937.

V poročilih o delovanju klinike od ustanovitve navajajo nemški listi tudi dosežene uspehe. Tisoč bolnikov je bilo v tej dobi ozdravljenih. Nemški tisk ob tej prilikli opozarja tudi na vrednost daru Nj. Vel. Kraljice in Cesarice Helene nemškega naroda. Globoka je hvaležnost številnih družin, katerih svoji so bili ozdravljeni v tem zavodu.

Obletnica ustanovitve klinike je še posebno pomembna zaradi odnosov med obema silama osi. Znanstveno poleg kulturnega sodelovanja med Italijo in Nemčijo, ki se tako čudovalo izraža z obema klinikama v Rimu in Kasselju ob temem in plodnem sodelovanju italijanskih in nemških zdravnikov, se pridružuje tesni politični in vojaški zvezi, ki druži oba politična naroda na bojiščih s svrhu doseganja spodbujanja svojih poveljnikov in dokazala jasno svojih želj.

Posebno se je izkazala tretja brza divizija s svojo spretnostjo manevriranja v akciji proti sovražnim edinicam, ki jih sile osi neprestano obstrelijujo. Ta velika edina je zadala Sovjetom samo 30. in 31. julija hude izgube in je uničila med drugim več deset tankov, med njimi najtežje tanke, ter zajela več sto ujetnikov. Vse to so pogoj za nadaljnje uspehe naših hrbrih, ki jih bodo dosegli v teknu na daljnega razvoja operacij.

Budimpešta, 3. avg. s. »Pester Lloyd« piše general Mierka o položaju na vzhodni fronti in pravi med drugim:

Italijanska armada je izpolnila važno nalogi v smislu načrtov vrhovnega poročila.

Na nekaj dneh je italijanskim

Velika korupcijska afera v Ameriki

sedanje pomanjkanje goriva. Ustavitev dela v obratih ne bi samo povečala brezpotnosti, temveč bi povzročila tudi zatoj celotnega gospodarskega življenja v državi v vsemi najhujšimi posledicami.

Vedno občutnejše pomanjanje surovin v Ameriki

Lizbona, 3. avg. s. Severno ameriška revija »New Republic« proučuje stanje surovin v Ameriki in piše, da pogreša ameriška vojna industrija ne samo kavčuk in goriva, temveč tudi številne druge surovine, ki so potrebne za vojno. Ljudstvo opazi v glavnem pomanjkanje kavčuka v bencina, ker ni pnevmatik in avtomobilov v prometu, kajti avtomobilski promet je bil znatno omejen. Toda v vojnih industrijah imajo večje skrbi, kajti tam občutljivo pomanjkanje bakra, niklja, mangana, volframa, aluminija in drugih važnih kemičnih proizvodov.

Hud potres na Novi Zelandiji

Saigon, 3. avg. s. Doznavajo se nadaljnje vesti o potresu na Novi Zelandiji. Samo v mestu Wellington znaša škoda več stotisoč šterlingov. Zrušile so se mnoge hiše in ruševine so popolnoma zatpare nekatere ceste.

Saigon, 3. avg. s. Silen potresni sunek so zabeležili včeraj zjutraj v vsem južnem delu otoka Nove Zelandije. Poročajo o veliki materialni škodi; koliko človeških žrtev je bilo, se pa še ne ve. Potresni sunek je bil tako močan kakor oni dne 24. junija, vendar ni trajal tako dlgo.

Obnovite naravnino!

Nemško prodiranje na južnem odseku

Zasledovanje sovražnika proti Kubanu — Številne obkoljene sovjetske skupine uničene — V 10 dneh uničenih 815 sovjetskih letal

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 2. avg. Nemško vrhovno poveljništvo objavlja naslednje vojno poročilo:

Na jugu vzhodne fronte brzi oddelki in pehoti neprestano zasleduje sovražnika v smeri proti Kubanu ter so zlomili odpor njegovih zaščitnic. Številne obkoljene sovražne skupine so bile uničene. Oddelki letalstva podpirajo operacije vojske in razen tega neprestano bombardirajo zveze sovražnika v zaledju.

V velikem loku Dona so nemške in italijanske čete zavzele sovjetsko mostišče. Letalski oddelki so z dobrim uspehom posegli v borbo. Pri nočnih napadih na sovražni ladijski promet je bilo pet sovražnih ladij potopljeno, pet nadaljnje ladij in več brodov po poškodovanju. V času od 1. julija do 1. avgusta je nemški tankovski oddelki uničili severozahodno od Kalca 482 deloma težkih in najtežkih sovražnih tankov.

Svetorod Rževa so sovjetske čete tudi včeraj ponovno napadale. V hudi borbah, deloma v protinapadu, so bili sovražni načrti s kvadrini izgubljeni zavrnjeni.

V Finskom zalivu so bojna letala poškodovala dva sovjetska tovorna parnika z bombami.

V času od 21. julija do 1. avgusta je izgubilo sovjetsko letalstvo 815 letal. Izmed teh jih je bilo sestreljenih v borbah v zraku 641, od protiletalskega topništva 66, od vojske 11, ostala pa so bila uničena na tleh. V istem času smo izgubili 61 lastnih letal.

V Egiptu so napadla nemška letala v noči na 1. avgust sovražno letališče pri Kairu. Več let je bilo začagan, sedem letal pa uničenih na tleh.

Nekaj angleških letal je včeraj podnevi iz velike višine na svojih motilnih letih vrglo bombe na razne kraje v zapadni Nemčiji. Bombe so padle po večini na stanovanjske skupnosti. Nastalo je nekaj škod na posloplju. Civilno pravljstvo je imelo izgubo. Dve sovražni letali sta bili sestreljeni.

V borbi proti Angliji so nemška letala v pretekli noči brez lastnih izgub bombardirala vojne cilje v Norwichu.

V noči na 1. avgust je prišlo severno od Sečbriga do borbe med nemškimi stražnimi

mi ladjami ter angleškim brzim čolni, izmed katerih je bil eden potopljeno, eden pa začagan. V noči na 2. avgust je prišlo pred francosko obalo do borbe med našimi stražnimi ladjami ter angleškim brzim čolni in topniščarkami. Dva angleška brza čolna in topniščarka so bili uničeni na tleh. V istem času smo izgubili 61 lastnih letal.

Nekaj angleških letal je včeraj podnevi iz velike višine na svojih motilnih letih vrglo bombe na razne kraje v zapadni Nemčiji. Bombe so padle po večini na stanovanjske skupnosti. Nastalo je nekaj škod na posloplju. Civilno pravljstvo je imelo izgubo. Dve sovražni letali sta bili sestreljeni.

V borbi proti Angliji so nemška letala v pretekli noči brez lastnih izgub bombardirala vojne cilje v Norwichu.

V noči na 1. avgust je prišlo severno od Sečbriga do borbe med nemškimi stražnimi

Italijanska armada je na vzhodni fronti izpolnila važne naloge

Z brezprimerno državnostjo je premagala vse ovire, strila sovražni odporni in dosegla določene cilje

Rim, 3. avg. s. Italijanska armada je zopet ob strani nemških in zavezniških sil v velikanski bitki, ki je v teku na južnem bojišču ruske fronte. Na področju vzhodne Evrope vzbuja junastvo italijanskega vojaka, ki obnavlja junastvo dejanja italijanske orožja, borečega se z Napoleonom armado in potem v krimski vojni, občudovanje zavezniškega letalstva, ki je postal v zadnjih dneh po svoji intenzivnosti zelo obsežno. Letalske skupine bombnikov uničujejo sovjetske oskrbovalne zveze in na delu sočinjajo v dan ob popolni oblasti nebe. Sleheni reakciji s strani rdečega letalstva je takoj strinjalo v izgubo na sovražnikov strani so izredno velike. Odkar je prišla sovjetska rečna plovba v akcijo področje nemških letalskih sil, ima rusko letadlo nepreračunljive izgube. Nemški bombniki potapljamjo transportne ladje in čolne, ki prevažajo petrolej.

Druži vzhodno bolj obsežno poročilo sovjetske armade je tudi v dejstvu, da nemške in zavezniške kolone s svojim nezadržnim ofenzivnim prodiranjem ne privoščijo niti trenutka odmora sovražniku, ki se ne utegne ustaviti na drugih postojankah.

V tukajšnjih vojaških krogih poučarjajo, da zavzemajo sovjetski poraz vedno večji obseg. Ruske čete ne morejo poslušati Stalina, ki je ukazal, naj se vojaki pusti ubiti, kateri so bili obokljene, in Stalinovim poveljem, naj se vojaki pusti raje ubiti, kadar bi se umaknili. To protislovje se navaja kot dokaz, kako skrajno resno je stanje, v katerem so se znašli boljševiški vojaki.

Sodba turških vojaških kritikov

Carigrad, 3. avg. s. Najbolj ugledni vojaški kritici se bavijo zelo izzerno s položajem Timošenkovih armad, omejujoč se na ugotovitve, da položaj teh armad ni samo resen, temveč skoraj poguben. Omenjajo se zlasti protislovje med poveljem maršala Timošenka, naj se čete umaknjo, da ne bi obokljene, in Stalinovim poveljem, naj se vojaki pusti raje ubiti, kadar bi se umaknuli. To protislovje se navaja kot dokaz, kako skrajno resno je stanje, v katerem so se znašli boljševiški vojaki.

Na finskem odseku zatišje

Helsinki, 3. avg. s. Včerajšnje finsko vojno poročilojavila:

Na kopnini frontah je v splošnem vladal mir. Pri ožini Aunus, v odseku Ladoškega jezera in na fronti vzhodne Karelike, v odseku Maeselkaje so finske čete odbile krajne sovražne napade.

Letalski alarm v Helsinki

Helsinki, 3. avg. s. Sovjetski letalski napadi so povzročili alarme v mestih ob Finskom zalivu in fronti vzhodne Karelike, ki je bil proti letalski obrambi v silni akciji. Denirov ni prišel. V zadnjih 24 urah so bili odbiti sovjetski poizkusi izvidništva na fronti Karelike in Aunuške obzidine. Na teh frontah je bilo posebno živahnog obojestranske delovanje patrol. Na fronti vzhodne Karelike so sovjetski oddelki v južnem odseku pasu Poventse napadli na vseh krajih pri Stalinnem kanalu ob zaščiti umetne megle. Finska pehota je napadla obzidko odbila, topništvo pa je razpršilo ostale rdeče čete, ki so se zbrali v postojankah.

Letalski spopadi na zapadu

Berlin, 3. avg. s. Iz pristojnega vojaškega vira se doznavata, da je skupina angleških lovcev v soboto ob 13. uri preletela obalni pas v severni Franciji okrog 23 km od Dieppa. Nemško protiletalsko topništvo je takoj stopilo v akcijo in je zrušilo v plamenih tri Spitfire. Močan ogenj nemških baterij je razpršil skupino in jo prisili k povratku na izhodiščna oporišča.

Ob 17. uri so nemški protiletalski bateriji otvorile ogenj na skupino angleških lovcev v soboto ob 13. uri preleteli obalni pas v severni Franciji okrog 23 km od Dieppa. Nemško protiletalsko topništvo je takoj stopilo v akcijo in je zrušilo v plamenih tri Spitfire. Močan ogenj nemških baterij je razpršil skupino in jo prisili k povratku na izhodiščna oporišča.

Razen tega so nemški lovci v soboto po polnoči zbrili na Severnem morju dve angleški letali, ki sta leteli nad področjem Nemškega zaliva.

Dosedanje izgube Sovjetov

Po angleških računih so izgubili doslej 5 milijonov mrtvih in ranjenih, ter okrog 50 milijonov prebivalcev

Stockholm, 3. avg. s. Dopisnik lista »Dagens Nyheter« iz Londona objavlja ugotovitve nekega pristojnega angleškega opozvalca. Od pricetka vojne so Sovjeti izgubili 5 milijonov mrtvih, ranjenih in ujetnikov ter ozemlje, ki je večje kot Francija, Nemčija in angleški otoki skupaj. Na ruskem ozemlju, ki so ga zasedle nemške in zavezniške čete, prebivalci okrog 50 milijonov ljudi. Sovjeti imajo še na razpolago torej ne več kot 140 milijonov prebivalcev, dočim ima Nemčija s svojimi zavezniški in zasedenimi državami 300 milijonov prebivalcev. Z gospodarskega vidika so Rusi izgubili skoraj polovico svoje proizvodnje. Zdaj lahko računajo kvečjemu na letno proizvodnjo 10 milijonov ton jekla in litrega železa. Razen tega so Rusi izgubili tri četrtine svoje

Poslednje uprizoritve v Operi

Verdijev „Trubadur“ s Heybalovo in Golčavo – Baletni večer z Bravničarjevo in Kürbosom

Ljubljana, 3. avgusta
Ko sem poročal, da namerava naša operna uprava za zaključek sezone uprizoriti še dve nove osti: Riccijev »Kriščina in božič« Smuk ter Alfana »Vstajenje«, sem določil: »Dog daj srečo! – Želja se mi je izpoliniti le napol, ker že prizvajeno italijansko operno novitetov »Vstajenje« je bila nadomeščena ena najstarejših italijan. oper bogatega našega repertoarja: popularni Verdijev »Trubadur«.

Ač gledališko občinstvo se razveseljivo izpreminja in prenavlja; tako je bili velikemu delu današnjih abonentov celo »Trubadur« popolna novost. In uprizoritev jih je tako zadovoljila, da so izrazili operi in izvajalcem svoje prav posebno navdušenje češ da odrhajojo od te »novne opere naravnost očaranji.

Nam pa je bilo tesno pri duši, saj smo se zavedali, da smo se čudovito naglo postarali, docim je ostal Verdijev genialni »Trubadur« neizpremenjeno mlad, kipeč od vročekrvnega poleta, viharen od strastnega zagona in razkošen s svojimi prelepimi melodijsimi. Pač izven smo bili med poslušalcem tisti, ki smo 6. in 19. marca l. 1892 — torej pred 50 leti! — prvič slišali vsaj odломke »Trubadurja«. Ker takrat se nismo imeli slovenskega prevoda besedila, smo poslušali v hrvaščini veliki prizor iz II. deji Manrica (Fr. Bučar) in Azucene (Mil. Gerbičeva), iz IV. deji prizor Leonore (Luzia Daneševa), Manrica in zbor ter poslednji prizor Manrica, Leonore in Azucene.

Na drugi predstavi so dodali še prizor iz III. deji, z Leonoro in Manricom ter je Bučar prvi zapel slavno »stretto«. Bil je to prvi poskus velike operе na našem odru, takrat še v ljubljanski čitalnici.

Dne 18. januarja 1895 pa so v novem gledališkem (zdaj opernem) poslopju pell prvici »Trubadurja« v slovenskem jeziku po prevodu prof. Ant. Štritofa in pod takstirko Hil. Bemška. Solisti so bili Poljakinja Leščinska (Leonora), Hrvatica Aničeva (Azucena), Četa Beneš (Manlico) in Vasiček (Ferrando) ter Slovenski bariton in režiser Josip Noll (graf Luna). Uspeh opere je bil tako prodoren, da so jo ponavljali takoj v naslednji sezoni s čeli Sevčikovo (soprano), Jungmannovo (alt), Purkrabčikom (tenor) in Jedyzovskim Poljakom (bas), pa seveda z Nolljem, slovenskim mojstrskim pevcem daleč po svetu slavnega ugleda. Tačo so se menjavali sezono za sezono pažljivi, vendar se je cutila smeritev, s neka mesto in so se pojavljala hipne praznine kot posledica utrudljivih zaključnih skušenj.

Glavna, osrednja in najdaljša točka je bila Dohrnjanica Pieretin pajčol, pesma pesnitve Art. Schnitzlerja v treh delih po Golovinovi priredbi. Pierota je prav občuteno in dramatsko krepolo podajal velenadarjeni in zelo uporabni mlađi D. Pogačar, mistično neizbrisno. Usodo je predstavljajil P. Golovin, zapestljivi sta bili S. Japljeva in A. Brearjeva, veseljaki pa zopet S. Japljeva, A. Brearjeva, M. Buhova, A. Šusterščeva in baletni zbor.

Glavni vlogi sta imela G. Bravničarjeva in Maks Kürbos kot dobrodošel gost. Vsi sodelujoči, zlasti pa trije glavni solisti so imeli pantomimično in plesno tehnično izredno težke, ker silno razgibanje in psihološko pestre naloge. Zlasti Bravničarjeva in Kürbos sta pokazala vso moč in lepoto svojega velejega znanja ter iznova utrdila slovesno svoje težke umetnosti. Vsa pesnitve, ki trpi le mestoma na dolžinah, je živo zanimala in izvala splošno sodbo, da je bila najbolj preprivečen dokaz sposobnosti našega baleta in njegovega vodstva.

Borodinovi slavni in tudi pri nas zelo priljubljeni »Polovski ples«, žarko živahn, folklorno slikoviti in plesno izredno pestri, so bili podajani s Kürbosom in Japljivo kot odličnima solistoma ter z baletnim zborom, ki izvaja deloma tudi solistovske manjše točke, dovršeno in z vsem možnim temperamentom, ki je izval kajpak zopet navdušeno zadovoljstvo in sprožal iskrene aplavze.

Kürbos kot glavni Polovec in kot Harlekin je na ta večer željal pravcat triumf s svojo tudi v daljni tujini priznano široko in visoko razvito plesno umetnostjo. Gisela Bravničarjeva, že nekaj sezona naša najbolj priplukan primabalerina, je končno zavzela mesto, ki ji gre po njenem znanju in njeni pojavi, M. Remškarjeva, S. Japljeva in D. Pogačar pa se dirže vztrajno vedno lepše in prav v ospredju solistov nepovprečnega talenta.

Ako le še naglasim veleokusne kreacije kostumov po zasnovah Jele Vilfanove, absolvence domačne akademije za umetnostno obrt, lahko z velikim zadovoljstvom zaključim svoje poročilo o tem v vsakem pogledu zelo posrednem baletnem večeru. Bog pa je za zaključek sezone torej »dal srečo« vendar!

partiji Ferranda. Glas se mu je okrepil, a topina je ostala in v vsej izrazitosti je močnejši. Prav dobro se je uveljavila z Ines M. Poljanarjeva, M. Kristančič pa je zopet točen junaški Rui. Za dognatost zborovih nastopov gre priznanje zborovodji R. Simonitju. Tako je bila nova uprizoritev v prevodu dr. J. Perhavca visoko zadovoljiva ter je prinesla dirigentu, režiserju in vsem solistom prav obilo hval, občinstvu pa polno zadovoljstvo.

Baletni večer je vidno zanimalo našo publiko, ki je napolnila Opero skoraj do zadnjega prostora, z izvrstnim programom in nekaterimi že popularnimi solisti plesali. Koreograf in režiser P. Golovin nas vedno iznova preseneča s svojo iznajdljivostjo in stremljivostjo sprito onemjenosti v baletnem osebju in v sredstvih ter končno vzbic dejstvu, da naš baletni zbor sprito velike zaslonnosti pri večini opernih in operetnih predstav prečisto nima niti časa niti prostora za študiranje samostojnega vsevečernega kvalitetnega sporeda.

Da smo torej tudi v najtežjih razmerah današnje dobe vendarle gledali zopet krasen baletni večer, je predvsem zasluga inž. P. Golovina in pa v sezoni najbolj produktivnega dirigenta D. Zebreta.

Spred je obsegal tri točke, vse že znamen, toda izvedine v povsem novi režiji, z novimi solisti in v novi opremi. Chopiniana nam je prinesla Chopinov Notturno in z njim povezani Valček z Remškarjevo in D. Pogačarjem kot gavynima ter z A. Bravničarjevo in M. Buhovo kot stranskima solistoma. Solistike in baletni zbor so storili vse najbolje, vendar se je cutila smeritev, s neka mesto in so se pojavljala hipne praznine kot posledica utrudljivih zaključnih skušenj.

Glavna, osrednja in najdaljša točka je bila Dohrnjanica Pieretin pajčol, pesma pesnitve Art. Schnitzlerja v treh delih po Golovinovi priredbi. Pierota je prav občuteno in dramatsko krepolo podajal velenadarjeni in zelo uporabni mlađi D. Pogačar, mistično neizbrisno. Usodo je predstavljajil P. Golovin, zapestljivi sta bili S. Japljeva in A. Brearjeva, veseljaki pa zopet S. Japljeva, A. Brearjeva, M. Buhova, A. Šusterščeva in baletni zbor.

Glavni vlogi sta imela G. Bravničarjeva in Maks Kürbos kot dobrodošel gost. Vsi sodelujoči, zlasti pa trije glavni solisti so imeli pantomimično in plesno tehnično izredno težke, ker silno razgibanje in psihološko pestre naloge. Zlasti Bravničarjeva in Kürbos sta pokazala vso moč in lepoto svojega velejega znanja ter iznova utrdila slovesno svoje težke umetnosti. Vsa pesnitve, ki trpi le mestoma na dolžinah, je živo zanimala in izvala splošno sodbo, da je bila najbolj preprivečen dokaz sposobnosti našega baleta in njegovega vodstva.

Borodinovi slavni in tudi pri nas zelo priljubljeni »Polovski ples«, žarko živahn, folklorno slikoviti in plesno izredno pestri, so bili podajani s Kürbosom in Japljivo kot odličnima solistoma ter z baletnim zborom, ki izvaja deloma tudi solistovske manjše točke, dovršeno in z vsem možnim temperamentom, ki je izval kajpak zopet navdušeno zadovoljstvo in sprožal iskrene aplavze.

Kürbos kot glavni Polovec in kot Harlekin je na ta večer željal pravcat triumf s svojo tudi v daljni tujini priznano široko in visoko razvito plesno umetnostjo. Gisela Bravničarjeva, že nekaj sezona naša najbolj priplukan primabalerina, je končno zavzela mesto, ki ji gre po njenem znanju in njeni pojavi, M. Remškarjeva, S. Japljeva in D. Pogačar pa se dirže vztrajno vedno lepše in prav v ospredju solistov nepovprečnega talenta.

Ako le še naglasim veleokusne kreacije kostumov po zasnovah Jele Vilfanove, absolvence domačne akademije za umetnostno obrt, lahko z velikim zadovoljstvom zaključim svoje poročilo o tem v vsakem pogledu zelo posrednem baletnem večeru. Bog pa je za zaključek sezone torej »dal srečo« vendar!

partiji Ferranda. Glas se mu je okrepil, a topina je ostala in v vsej izrazitosti je močnejši. Prav dobro se je uveljavila z Ines M. Poljanarjeva, M. Kristančič pa je zopet točen junaški Rui. Za dognatost zborovih nastopov gre priznanje zborovodji R. Simonitju. Tako je bila nova uprizoritev v prevodu dr. J. Perhavca visoko zadovoljiva ter je prinesla dirigentu, režiserju in vsem solistom prav obilo hval, občinstvu pa polno zadovoljstvo.

Ko sem poročal, da namerava naša operna uprava za zaključek sezone uprizoriti še dve nove osti: Riccijev »Kriščina in božič« Smuk ter Alfana »Vstajenje«, sem določil: »Dog daj srečo! – Želja se mi je izpoliniti le napol, ker že prizvajeno italijansko operno novitetov »Vstajenje« je bila nadomeščena ena najstarejših italijan. oper bogatega našega repertoarja: popularni Verdijev »Trubadur«.

Ač gledališko občinstvo se razveseljivo izpreminja in prenavlja; tako je bili velikemu delu današnjih abonentov celo »Trubadur« popolna novost. In uprizoritev jih je tako zadovoljila, da so izrazili operi in izvajalcem svoje prav posebno navdušenje češ da odrhajojo od te »novne opere naravnost očaranji.

Nam pa je bilo tesno pri duši, saj smo se zavedali, da smo se čudovito naglo postarali, docim je ostal Verdijev genialni »Trubadur« neizpremenjeno mlad, kipeč od vročekrvnega poleta, viharen od strastnega zagona in razkošen s svojimi prelepimi melodijsimi. Pač izven smo bili med poslušalcem tisti, ki smo 6. in 19. marca l. 1892 — torej pred 50 leti! — prvič slišali vsaj odломke »Trubadurja«. Ker takrat se nismo imeli slovenskega prevoda besedila, smo poslušali v hrvaščini veliki prizor iz II. deji Manrica (Fr. Bučar) in Azucene (Mil. Gerbičeva), iz IV. deji prizor Leonore (Luzia Daneševa), Manrica in zbor ter poslednji prizor Manrica, Leonore in Azucene.

Na drugi predstavi so dodali še prizor iz III. deji, z Leonoro in Manricom ter je Bučar prvi zapel slavno »stretto«. Bil je to prvi poskus velike operе na našem odru, takrat še v ljubljanski čitalnici.

Dne 18. januarja 1895 pa so v novem gledališkem (zdaj opernem) poslopju pell prvici »Trubadurja« v slovenskem jeziku po prevodu prof. Ant. Štritofa in pod takstirko Hil. Bemška. Solisti so bili Poljakinja Leščinska (Leonora), Hrvatica Aničeva (Azucena), Četa Beneš (Manlico) in Vasiček (Ferrando) ter Slovenski bariton in režiser Josip Noll (graf Luna). Uspeh opere je bil tako prodoren, da so jo ponavljali takoj v naslednji sezoni s čeli Sevčikovo (soprano), Jungmannovo (alt), Purkrabčikom (tenor) in Jedyzovskim Poljakom (bas), pa seveda z Nolljem, slovenskim mojstrskim pevcem daleč po svetu slavnega ugleda. Tačo so se menjavali sezono za sezono pažljivi, vendar se je cutila smeritev, s neka mesto in so se pojavljala hipne praznine kot posledica utrudljivih zaključnih skušenj.

Glavna, osrednja in najdaljša točka je bila Dohrnjanica Pieretin pajčol, pesma pesnitve Art. Schnitzlerja v treh delih po Golovinovi priredbi. Pierota je prav občuteno in dramatsko krepolo podajal velenadarjeni in zelo uporabni mlađi D. Pogačar, mistično neizbrisno. Usodo je predstavljajil P. Golovin, zapestljivi sta bili S. Japljeva in A. Brearjeva, veseljaki pa zopet S. Japljeva, A. Brearjeva, M. Buhova, A. Šusterščeva in baletni zbor.

Glavni vlogi sta imela G. Bravničarjeva in Maks Kürbos kot dobrodošel gost. Vsi sodelujoči, zlasti pa trije glavni solisti so imeli pantomimično in plesno tehnično izredno težke, ker silno razgibanje in psihološko pestre naloge. Zlasti Bravničarjeva in Kürbos sta pokazala vso moč in lepoto svojega velejega znanja ter iznova utrdila slovesno svoje težke umetnosti. Vsa pesnitve, ki trpi le mestoma na dolžinah, je živo zanimala in izvala splošno sodbo, da je bila najbolj preprivečen dokaz sposobnosti našega baleta in njegovega vodstva.

Borodinovi slavni in tudi pri nas zelo priljubljeni »Polovski ples«, žarko živahn, folklorno slikoviti in plesno izredno pestri, so bili podajani s Kürbosom in Japljivo kot odličnima solistoma ter z baletnim zborom, ki izvaja deloma tudi solistovske manjše točke, dovršeno in z vsem možnim temperamentom, ki je izval kajpak zopet navdušeno zadovoljstvo in sprožal iskrene aplavze.

Kürbos kot glavni Polovec in kot Harlekin je na ta večer željal pravcat triumf s svojo tudi v daljni tujini priznano široko in visoko razvito plesno umetnostjo. Gisela Bravničarjeva, že nekaj sezona naša najbolj priplukan primabalerina, je končno zavzela mesto, ki ji gre po njenem znanju in njeni pojavi, M. Remškarjeva, S. Japljeva in D. Pogačar pa se dirže vztrajno vedno lepše in prav v ospredju solistov nepovprečnega talenta.

Ako le še naglasim veleokusne kreacije kostumov po zasnovah Jele Vilfanove, absolvence domačne akademije za umetnostno obrt, lahko z velikim zadovoljstvom zaključim svoje poročilo o tem v vsakem pogledu zelo posrednem baletnem večeru. Bog pa je za zaključek sezone torej »dal srečo« vendar!

in slovenskih avtorjev za knjižnico v mestnem zavetišču za onemoglie ter s tem spet dokazali, kako vsestransko se zaveta data svojega kulturnega poslanstva ter srčnih dolžnosti napram potrebnim soobčanom. Z zelo, naj bi tudi druga založnica v podjetju posnela njuno dobro delo, jima mestno poglavarstvo izreka najtoplješ zahvalo tudi v imenu hvaležnih starč in onemoglih ljubljanskih moč in žena v zavetišču.

—lj V Steretovi ulici poša gajo vodovodne cevi. V začetku prejšnjega tedna so začeli delavci mestnega vodovoda razkopavati cestno stikalo Steretove ulice in Ceste na loku v Trnovem. Uprava mestnega vodovoda je sklenila, da bo polečila vzdolž vse Steretove ulice vodovodne cevi večjega premera in tako delno razpremljajo vodovodno omrežje ter odpravila pomakanjanje vode, ki so ga občutili stanovniki v hišah Steretove ulice, ki so bile doslej priključene na vodovodne cevi v sosednji ulici. Delo razmeroma počasi napreduje. Prejšnji teden je nagašal dež. Pod vplivom razjedajoče vode, ki so jo v velikih množinah prinesle močne nevihte, so se zasuli globoko izkopani in neutrjeni jarki. Tako je bilo potrebno ponovno izkopavanje in ponovno tudi utrijevanje in črpjanje vode. Da se izognede dojemu delu kopljajo sedaj le na krajev razdalje.

—lj V Licitaci zastavljenih predmetov. Mestna zastavljalnica v Ljubljani objavlja, da bo 12. t. m. ob 15. v njenih prostorih na Poljanski cesti 15 licitacija zastavljenih predmetov.

—lj Za dijake srednjih, strokovnih, meščanskih in ostalih šoli se prične posebni počitniški tečaj strojepisja. Učenina zmerna. Največja moderna strojepisna. Pouk po desetprstni metodi. Informacije daje: Trgovsko učilišče »Christofor« učni zavod, Ljubljana, Domobraska 15.

—lj Na II. moški realni gimnaziji v Ljubljani se bodo začeli brezplačni tečaji italijanskega jezika za učence v ponedeljek dne 3. avgusta ob 9. uri na Rakovniku. Po odredbi Visokega komisariata so ti tečaji obvezni za učence, ki imajo po pravni izpit iz italijančine, lahko pa se jih udeležujejo tudi drugi učenci. — Ravateljstvo.

Inserirajte v „Sl. Narodu“!

DNEVNE VESTI

Zaključek višjih šol P. N. T.

Iz Rima poročajo: Strankin Podtajnik Karlo Ravasio je zadnje dni prisostvoval zaključku višjih tečajev za socialno pomoč in domačega gospodinjstva, ki sta se vršila v Rimu. Ob tej priliki je prebral imena 20 novih fašističnih socialnih pomočnik in 30 fašističnih dirigent domačega gospodinjstva. Ob sklepu je spreveril v imenu Strankinega Tajnika Vidussonija izpodbudne besede.

— Na polju slave je padel pod afriškim nebom v zračni bitki narednik pilot Lino Ribolta, star 24 let. Pokojni se je odlikoval kot lovec-pilot ter se je bor

Ali se podnebje izpreminja?

Na deblih orjaških, več tisoč let starih dreves se pozna, kakino je bilo vreme v pradavnih časih

Orjaško drevo v Santa Maria del Tule Oaxaca (Mexico)

Na pobočju Sierra Nevade v Kaliforniji so posekali nedavno orjaško drevo, ki je dalo približno za 10.000 dolarjev lesa. Bilo je eno tistih gozdnih orjakov, o katerih se je mnogo pisalo, eno izmed wellingtonov, ki dosežejo višino 150 m in merijo pri tleh v obsegu do 30 m. Posebno zanimiva je bila pa pri tem drevesu izredno visoka starost. Najstarejša bitja na zemlji niso živali, temveč rastline, zlasti nekatera drevesa. Kiti in želve dočakajo starost do 250 let, kar je pa malenkost v primerjavi z nekaterimi drevesi. Mnoge cipresi, tako sloveča cipresa na pokopališču Santa Maria del Tule v Mehiki, so stare nad 6000 let, da ne gorovimo o metuzalemu v Narodnem parku v Queenslandu v Avstraliji, ki cenijo njegovo starost na 8000 let. Drevesa so tesnje povezana z naravo, zemljijo, kakor živali, saj so globoko zakoreninjeni v njo. Ona niso izpostavljena nevarnosti, ki jih morajo dan za dan premagajati živali. In tako gredo preko njihovih krov male večnosti. Wellingtone sicer ne dosežejo tako visoke starosti, vendar so pa nekatere stare 3000 do 4000 let. Vsa tako stara, častitljiva drevesa so seveda zavarovna in posekajo jih šele, ko se jasno vidi, da se jim je približal konec.

In vedno, kadar pada tak drevesni orjak, ki je visoko presegal druga drevesa še kot mlado dreveso, v časih, ko so Egipčani prevzeli svetovno gospodstvo, stopi na plan tudi znanost, da točno prouči orjaški prerez debla, da opazuje na njem več tisoč let stare kolobarje. Cemu vse to? Strokovnjak lahko namreč na podlagi kolobarjev odnosno prstanov njihove lege in debeline določi, kakšno je bilo skozi stoletja in tisoč let vremena. Seveda ne more na preuzev orjaškega drevesa spoznati, kakšno je bilo vremenski razpon, saj v tem delu, ter nekaj določi samo vreme v poedinih letih časih, da-l si bo poletja vrota v suhu, zime mrzle in dolge itd. Na tem polju so posebni raziskovalci, ki iz cele vrste do 10 m visokih prerezov orjaških dreves po skrbnem proučevanju dozenejo, da so na njih povsem jasno označene poedinne periode podnebjja, med drugim znane periode solnčnih peg, vrsteče se vsakih 11 let in Brücknerjevo podnebno periodo, trajajoči 35 let. Na prerezih gozdnih orjakov in metuzalemov se jasno pozna, da je bila v zgodovini človeštva celo vrsta suhih in njenih siedem desetih let in da se kaže tu se nepojasnjena zakonost.

Kako čudno, da lahko človek tako se stavi tisočletja obsegajoče vremenske kolobarje in da lahko pove, kakšno je bilo vremenski časih, ko so gradili Egipčani svoje piramide. Nahajamo pa celo okamene vremenske sledove. V naravoslovnih muzejih so shranjene kamenite plošče, posute na gosto s komaj vidnimi jamicami. Tu gre za sledove deževnih kapelj v pesku, za sledove dežja, roščega na zemlji pred milijoni let. Ohranili so se tudi sledovi rakov, ki so se v pradavnih časih plazili po pesku. Ohranili so se celo drobne razpoke, ki so nastale, ko se je vlažna ilovnata zemlja v vročih poletnih dneh izsušila. Učenjaki so naleteli tudi na okamecene sledove valov, stare več milijonov let. Te plošče so bile nekoč delci obale, katero so zalivali valovi, kakor vidimo to še zdaj na morskih obalah, kjer nastajajo drobne razpoke v skalah. Mnogo nam po-

vedo lahko o vremenu v pradavnih časih tudi ležišča šote. Približno pred 10 milijoni let, ko še ni bilo človeka na zemlji in ko je pripekelo poleno sonce, se je raztopila smola na jantarjevih smrekah in tia so padale kapljice, strdišča so se in okamenele, v njih pa nahajamo pogoste muhe, mušice, mravje, itd.

Proučevanje prerezov debel wellingtonov je pokazalo, da se je vreme približno v treh tisoč letih, kolikor se da poseti nazaj, znatno izpreminjal. Zdi se, kakor da je valovito v velikih valovih. V splošnem so pa mogli učenjaki ugotoviti, da se je približno v dveh tisočletjih podnebje za toliko izpremenilo, da je postal hladnej-

še in vlažnejše. Tu pride domo do najnovejših raziskovanj, nanašajočih se na evropsko podnebje. Zalivski tok in ledeni, ogromne ledene reke Alp, igrajo pri teh raziskovanjih glavno vlogo. Zalivski tok je takoreč centralna kurjava naše zemlje. Mogočni morski tok prihaja iz subtropične cone in doseže v Mehiskem zalivu že 30 stopinj topote. Temu toku se moramo zahvaliti, da imamo toplejše, milejše podnebje in dovolj padavin. Vse bi se izpremenilo zlasti v Severni Evropi, če bi tega toka ne bi bilo in izpremembe bi se čutile bolj. Napisani so bili celo romani, v katerih se pripoveduje, kako so zlobne roke, za katerimi so stali ameriški žitni koncerni, dale Zalivskemu toku drugo smer, tako da v Severni Evropi ni več rasio žito.

V resnicu je pa pod nadzorstvom samega Zalivskega toka, njegova temperatura itd. Svedki in norveški učenjaki so temeljito proučili vprašanje, ali so nastale v zvezi z Zalivskim tokom izpremembe. Približno pred 10 leti so v Skandinaviji celo slikali vraga na steno, da se nam obešata nova ledena doba, več sto let trajajoča perioda mrazu, kakršno je doživel zemlja že večkrat. Zelo zanimivo je opazovanje alpskih ledenev, teh ledeni tokov, pomikajočih se zgora v doline, v zadnjem času pokazalo, da se ti toki krčijo in da torej ne moremo govoriti o poslabšanju podnebja v tem smislu, da bi se svetovno ali vsaj naša zemlja ohladila. Ceprav bi lahko bila to zopet samo vmesna perioda.

Seveda so vsa ta opazovanja in proučevanja težka. Točno je bilo ugotovljeno samo, da se ledeni tok krčijo. Toda iz tega ne smemo delati kdo ve kakšnih važnih zaključkov, da bi recimo govorili o novi topoti periodi ali da bi napovedovali novo ledeno dobo, kakor se je to zgodilo pred leti, ko je ta vest razburila že italijansko preizkušeno Evropo. Velika ledena doba, ki se je končala približno pred 20.000 leti, je trajala okrog 600.000 let, toda vmes je bilo več doigri period toplejšega vremena, takozvanih medledenij časov. Morda živimo zdaj v takem času in da se bo ponovno ledena doba, da nastopi zopet nova ledena doba. Taki pojavi se lahko proučujejo, težko jih je pa dokazati.

Vino – ljudska pihača v Turčiji

Proizvodnja in prodaja vina bo v bodočem v Turčiji povsem prosta

V turškem parlamentu, tisku in javnosti se letos živahnje obravnava vprašanje ali naj proizvaja Turčija kot dežela grozdja več vina, ali naj Turki pije več vina ali ne. Povod za to je dal osnutek zakona, po katerej naj bi bila proizvodnja in prodaja vina prosta, da bi se tako zboljšal položaj turških vinogradnikov in omogočil večji izvoz turških vin. Pred prvo svetovno vojno je Turčija proizvajala, izvažala in porabljala mnogo več vina, kakor b. človek pritrakoval v deželi mošmedanske vere. Takrat je seveda prebivali v Traciji in zapadni Anatoliji, kjer je največ vino gradov. mnogo Grkov in ti so skrbeli za pridelovanje, porabo in izvoz vina. Ko je pa privela Kemalova revolucion do ustanovitve turške narodne države se je večina Grkov izselila iz Turčije. S tem je pa prenehalo vino biti gospodarski činitelj in vaskdanji pojavi v življenju Turčije.

Nekaj mesecev je tega, ko so bile cene alkoholnih pišč na Turčiji zvišane okroglo za 80%. Podražitev je zadelna v prvi vrsti močnejše alkoholne pišč na račun lažjih. Na eni strani je vrlada s tem zavrla zvišanje alkoholnih pišč v prihranju s tem mnogo alkohola za potrebe industrijske. Na drugi strani je pa šlo zvišanje v celoti za vojni proračun. Turška vladata pa nikar ni navdušena saj vznakoniti prohibicije. Še nedavno se je na seji ministrskega sveta govorilo o tem, kako žalostno so bile posledice prohibicije v Ameriki. Pač pa naj bi prebivalstvo Turčije manj pilo zlasti močnih pišč. Minister za monopol je dejal v zvezi s tem parlamentu:

Cloveštvo je na eni strani vedno vodilo propagando proti vinu, na drugi pa vedno povelenjevalo in odkrivalo vino. Stojimo pred dejstvom, da se vino še vedno pije in da se bo tudi v bodočem položaju. S tem dejstvjem je treba pač računati in prilagoditi se mu bomo, če bomo presojali vprašanje vina iz vidika narodnega gospodarstva.

V bodočem lahko vsak kdor more saditi ter prideluje in prodaja vino. Več narodnih poslanec pa s to politiko vlade ni

pidona misli. Spominja se, kdo ga je dal Rebeki, ki je bila poznavalka porcelana. Stopil je v sobo, kjer je pravkar klečala na tleh in odpirala zavoj, v katerem je bila dobila Kupidona. Vzdignila je glavo proti njemu in se nasmehnila. »Glej, Maksi, kaj so nama poslali.« Segla je v strugance in dvignila izpod njih kipec bogca, ki je z lokom v roki stal na eni nogi. »V jutrujno sobo ga deneva,« je rekla, Maksim je pokleknil k nji in tako sta skupaj občudovala darilo.

Še vedno sem si likala nohte. Bili so hrapavi, kakor nohti majhnega dečka. Kožice so preraščale polmesece. Nohet na palcu je bil ves ogrizen. Špet sem pogledala Maksima, ki je še vedno stal pred kaminom.

»Na kaj misliš?« sem vprašala. Moj glas je bil bladan in miren. Ne tako srce, ki mi je glasno razbijalo v prsih. Maksim si je prizgal cigareto, gotovo že petindvajseto tisti dan, čeprav sva bila komaj obedovala; vrgel je vžigalico za rezetko in spet vzel časnik v roke.

»Na nič važnega. Zaka?« je rekla. »I... ne vem. Tako zresnen si bil videti, tako odsonet.«

Brezbrinjo je zaživil gal neki napev in 'zasukal cigareto med prsti. »Da ti povem resnico, mislim sem, koga so neki izbrali v Surrey, da bo igral proti Middlesexu,« je dejal.

Sedel je v naslanjači, in zložil časnik. Jaz sem gledal skozi okno. Jasper se je bil ta čas približal in mi zlezel na krilo.

Zadovoljni, temveč so napovedali v parlament boj alkoholu. Toda mnogo uspeha niso dosegli. Sicer pa ta boj nima pravega smisla. Turško ljudstvo je v bistvu zmerno in piše razmeroma malo alkoholnih pišč, znatno manj kakor prebivalci drugih balkanskih držav. Po krčmah rakkij še ni izgubil svoje vodilne vloge, razen da ga je nekoliko izpodrinilo pivo. Zdaj bodo pri morale krme na široko odpreti vrata tudibvinu, ki se je pito doslej samo po boljših hišah in restavracijah, dočim bo v bodočem pravu ljudska pihača v veliko veselje turških vinogradnikov.

zadovoljni, temveč so napovedali v parlament boj alkoholu. Toda mnogo uspeha niso dosegli. Sicer pa ta boj nima pravega smisla. Turško ljudstvo je v bistvu zmerno in piše razmeroma malo alkoholnih pišč, znatno manj kakor prebivalci drugih balkanskih držav. Po krčmah rakkij še ni izgubil svoje vodilne vloge, razen da ga je nekoliko izpodrinilo pivo. Zdaj bodo pri morale krme na široko odpreti vrata tudibvinu, ki se je pito doslej samo po boljših hišah in restavracijah, dočim bo v bodočem pravu ljudska pihača v veliko veselje turških vinogradnikov.

Pocenitev kruha na Madžarskem

Madžarska vlada si prizadeva izenačiti cene industrijskih izdelkov in poljskih pridelkov. Ker bi imelo zvišanje cene žita in s tem tudi moko in kruha za posledico zvišanje živiljenjskih stroškov industrijskega delavstva, kar bi zopet zahtevalo zvišanje mezd v plač ter počitivje industrijskih izdelkov, je izdala vlada uredbu, s katero se znižajo cene kruha za 4 vinarje pri kg. Pocenitev kruha, ne da bi se pri tem znižale cene žita, je bila omogočena s tem, da je država doplačala potrebno razliko. Država prevzame razliko med cenami v proizvodnji in porabi, kar bo zneslo okrog 30 milijonov peng.

Na drugi strani pa hoče vlada zagotoviti rednejšo preskrbo prebivalstva z mlekom, mačobrami in mesom. Zato je dovoljno zvišati cene prašičev in mleka, da bi dala takoj kmetovalcem pobudo za boljšo reko krv in prašičev. Tudi pri žitu za krmno je nastala izpremembe v toliko, da so bile izenačene maksimirane cene na kmetih na podlagi budimpeštske paritetne. To pomeni, da se bodo v raznih pokrajnah zvišale cene ni sicer menjena do 1,50, vso do 0,50, in prav toliko tudi fizola in graha, vse metrski stot. Dovoljeno je bilo tudi zvišanje cene makra in sicer tako, da se zniža na ta račun zaslужek trgovcev, domačim konzumentom ne bodo prizadeti. Nove cene so uveljavljene s 27. julijem, kruh se je pa pocenil s 1. avgustom.

Japonski meč

Pri vseh narodih je meč simbol viteštv. Vitezzi so cenili in ljubili svoje meče bolj kakor vse druge. Meč je ne moremo ločiti od pojma viteza. Zato so v starih časih imenovali meč »vitezova duša«. Vsak vitez je hotel imeti dragocen meč. Če je izviral meč od slabega ali neznanega mojstra, so govorili o tem, da je meč, ali nož za rezanje sočivja. Če je pa imel strahopet ali slaboten vitez brez viteskih vrst, slab sablač, dober meč, so govorili, da meč joka.

Kako visoko stopnjo je dosegel japonski meč v svoji lastnosti kot umetnostni predmet in orožje, kako dragocena in zaključljiva gmotna struktura je bil to vam dokazuje sedanja veda. Storjeni so bili poskusi, da bi kemično in fizikalno analizirali mojstrovine japonskih kovačev mečev, da bi ugotovili njihovo konstrukcijo. Pričutivitev modernega naravoslovnosti so omogočile točno ugotoviti strukturo kovine in vse podrobnosti. Toda še zdaj ni mogoče izdelati na podlagi strukturne analize enak ali podoben meč potom sintetičnega postopka. Uninetno lahko znanstveno analiziramo, z röntgenovimi žarki lahko obsevarimo Rembrandtovo ali Dürerjevo sliko, skozi katero žarki prodro, toda brez rok njenega mojstra slike ne moremo znova ustvariti.

Qče in sin obsojena na smrt

Mesar in gostilnčar Anton Lanner iz St. Lorenza ob Mondseu v Nemčiji je lani v začetku pomnil skrivaj zakljal 63 glav gevezje živine, 61 let in 33 prašičev. Njegov 24 letni sin Anton mu je pri tem pomagal. On je poskrbel zlasti za skrivno prodajo mesa in sin je tudi razpršil vse očete pomešane proti skrivnemu klanju živine. Oba sta se moralna zagovarjati pred posebnim sodiščem v Linzu. Kot soobtoženca sta bila pred sodiščem gostilnčar Otto Kahn iz Bal Ishla in najemnica storjenca Terezija Kirschberger iz Pettighofna. Od glavnega obtožence sta kupila mnogo mesa in ga prodala, ne da bi zahtevala od strank mesne nakaznice. Glavna obtoženca sta bila obsojena na smrt. Kahn na tri leta in pol, Kirschbergerjeva pa na dve in pol leti ječe. Smrtna obsooba je bila že izvršena.

OTROCI MED SEBOJ

Mihel: — Jaz sem se rodil ob desetih desetih dopoldne.

Janezek: — Jaz sem se pa rodil ob treh počasi.

Mihel: — Lažeš! Takrat je tvoja mama še spala.

XIII

Konec maja je moral Maksim nekega dne v Londonu na officialno pojedino. Pojedino gospodov, zaradi kaj vsem kakšnih grofijskih zadev. Rekel je, da ga dva dni ne bo domov, in jaz sem ostala sama. Njegov odhod me je navdajal s tesnobo in skrbjo. Ko sem videla, kako je voz izginil za ovinkom drevo, me je obšlo, kakor da odhaja za zmerom in kakov da ga ne bom nikoli več videla. Vsa stvar se mi je zdela nekam usodna, bala sem se nesreče. Ko se popoldne vrne z izprehoda, me bo čakal Frith ves bleb in presulen, in mi bo povedal strašno novico. Da je telefoniral zdravnik iz neke podeželske bolnišnice. »Bodite pogumni,« je rekla. »Bojim se, da vas moram pripraviti na najhujše...«

In jaz se bom s Frankom peljala v bolnišnico. Maksim me ne bo spoznal... V domišljiji sem si slikeval vso zgodbo, ko sem sedela za mizo: videla sem nožico vaščanov, zbranih na pokopalšču pri pogrebui: opiral sem se na Frankov komolec. Vse je bilo tako živo, da sem komaj jedla in venomer vlekla na uho, kdaj bo zazvonil telefon.

Popoldne sem šla sedet pod divji kostanj na vrtu; na kolepih sem imela knjigo, a čitala sem le malo ali nič. Ko sem videela, da gre Robert proti meni, sem si dejala: »Telefon...« in kar slabost me je obšla.

»Sporočilo iz krožka, gospa. Gospod de Winter je prispel pred desetimi minutami.«

Zaprila sem knjigo. »Hvala, Robert. Kako hitro je moral voziti!«

Iz pokrajine Trieste

— Zvezni tajnik dr. Piva je povabil senatorka Ivana Banellijsa ter narodne svetovalec Rtau Alessija, Filipa Artellija, Brunu Coceaniju, Alojzija Rizza in Fulvija Sušiča, da si ogledajo kolonijo Gil-a v Triestu ter pokrajini.